ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI
Roman

José Mauro de Vasconcelos

KRİSTAL YELKENLİ

Çeviren: Şehsuvar Adil

Resimleyen: Kutlay Sındırgı

25. basım

CAN ÇOCUK

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

CAN ÇOCUK

José Mauro de Vasconcelos

KRİSTAL YELKENLİ

Çeviren: Şehsuvar Adil ■ Resimleyen: Kutlay Sındırgı

can çocuk

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Düzelti: Leyla Nebioğlu
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir Tufan
Tasarım Uygulama: Yasemin Çatal

1. Basım: 2005
25. Basım: 3000 adet, Mayıs 2022
ISBN 978-975-07-0432-1
O Velerio de Cristal, José Mauro de Vasconcelos
© Editora Melhoramentos LTDA., Brezilya, 1973
© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2005
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

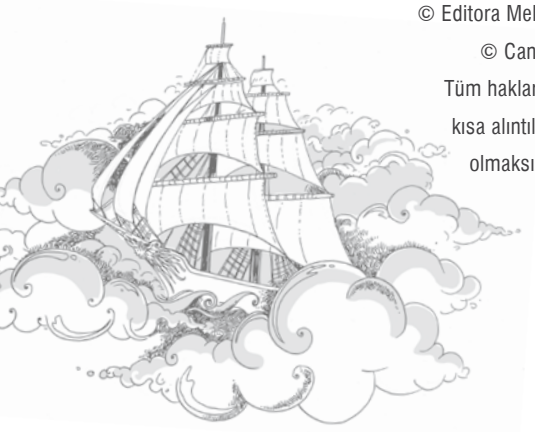

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Yayıncı Sertifika No: 43514
Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sarıyer, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Türkmenler Matbaacılık Rekl. San.
ve Tic. Ltd. Şti.; Sertifika No: 43087; Adres: Maltepe Mah.
Gümüşsuyu Cad. No:16 Topkapı, İstanbul

Bu kitabın sahibi:

.....

Yazarın yayınevimizden çıkan diğer kitapları:

JAPON SARAYI

HAYATIN O GÜZEL ŞARKISI

José Mauro de Vasconcelos

26 Şubat 1920'de Rio de Janeiro yakınlarındaki Bangu'da doğan José Mauro de Vasconcelos, çok fakir bir ailenin on bir çocuğundan biriydi. Ailesinin fakirliği nedeniyle, çocukken, akrabalarının yanında yaşamını sürdürmek zorunda kaldı. Okumayı tek başına öğrendi. Dokuz yaşında yüzmeyi öğrendi, şampiyon olmayı hayal etti. Muz taşıyıcılığından gece kulübü garsonluğuna kadar farklı işlerde çalıştı. Avrupa'yı, tüm Brezilya'yı dolaştı. 24 Temmuz 1984'te São Paulo'da öldü.

KRİSTAL YELKENLİ

İçindekiler

Yolculuk, 9
Yelkenlinin Ele Geçmesi, 15
Kaplan Gakusha, 22
Gölgelerin Hanımefendisi, 31
Önemsiz İkindi Konuşmaları, 41
Atlı Bolitro, 51
Gabriel, Ay ve Göl, 67
Konuşmalar, Yalın Konuşmalar, 86
Yelkenler İnerken, 93
Kristal Yelkenli, Yıldızların Yelkenlisi, 98
Anna'nın Haykırışı, 106

Francisco Matarazzo Sobrinho
ve
Fayez José Mauad için

Yolculuk

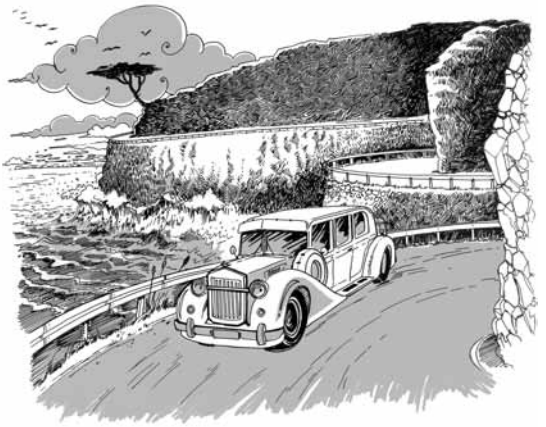

Anna elindeki mendille yelpazelendi, terlemiş kollarını sildi. Daha yeni ikindi olurken güneş batmaya başlamıştı bile; ama sıcaklık, arabanın içinde etkisini sürdürmekteydi. Tüm yolculuk yaz sıcağının boğuculuğunda geçmişti. Arabanın açık camlarından ılık bir esinti girmekteydi.

Eduardo, arabanın koltuğuna yaslanmış hiç bıkmadan sürücü Nonato'nun ensesine bakmaktaydı. Sanki direksiyonun bir parçasıymış görünümünü sürdüren Nonato hiç terlemiyordu.

Anna, Eduardo'nun yarı kapalı gözlerine baktı, elleriyle nemli alnını silerken gülümsedi.

"Edu, yoruldun mu canım?"

"Biraz yoruldum teyzeciğim. Ama yolculuk çok hoşuma gidiyor."

"Tüm bu sıcağa karşın mı?"

"Yaz mevsimini çok sevdiğimi bilirsiniz."

Kadın anlayışla gülümsedi:

"Doğru. Sen, yazı hep daha çok sevdin."

Bir an sustu, yeğenini düşünmeye koyuldu. Yazın bacakları ağrımıyor, sanki başı daha hafifliyor, gözlerinden sevinçli bakışlar hiç eksik olmuyordu. Oysa Edu kışları çok sıkıntılı geçiriyordu. Yataktan kalkmak istemiyor, bir bitki gibi tüm günü hareketsiz geçiriyor, ayaklarına ortopedik araçları takmak gerektiğinde can acısıyla inliyordu. Bunun dışında baş ağrısından gözlerinin şiştiği de oluyordu. Tüm söyledikleri bir inlemenin devamıymış gibi yansıyordu.

"Bir şeye ihtiyacın var mı?"

"Hayır teyzeciğim, sağ olun."

Aslında vardı. Yol boyu çok su içmişti. Dinlenmeleri için araba durup da ötekiler indiğinde, inmek istememişti. Herkesin dikkatini üstüne çekip utanç duymaktansa çiş yapmayı sonraya bırakmıştı.

"Daha çok var mı teyzeciğim?"

"Yamacı ince yola varacağız. Yaklaşık bir saat kaldı sanıyorum. Yoruldun değil mi canım?"

"Yok, pek yorulmadım."

"Kente varınca ayrı bir yola gireceğiz, ilkin yamacı çıkacağız, sonra ineceğiz ve ev gözükecek. Bak Edu, hayatımda böyle güzel bir ev görmedim! Kayalar arasında bir havuzu var, öyle yapılmış ki sen bile girebileceksin."

"Siz, bana bir yararı olacağına inanıyor musunuz?"

"Kuşkusuz. Edu, sen güçleneceksin, güneşten esmerleşeceksin ve..."

"Ve ne teyzeciğim?"

"Daha ne olsun? Çok mutlu olacaksın. Tüm isteklerini karşılamak için yanındayım. Bu yeterli değil mi?"

Anlayış gösterisi olarak teyzesinin elini beceriksizce okşadı. Teyzesinin, sözünü yarım kesmesinin nedenini biliyordu. Kendisinin farkına vardığı şeylerin yarısından bile zavallı Anna Teyze'nin haberi yoktu. Ama Teyzesine asla acı vermek istemiyordu.

İkindi serinliği başlamıştı. Düşünmek için gözlerini kapattı. Bahçıvan nasıl birisiydi, bekçi karı-koca nasıl insanlardı, evde bulunan öbür insanlar nasıldılar? Her şey bir kez daha baştan başlayacaktı. Bir süre sonra kendisine alışacaklardı. Emindi, Anna Teyze evde çok az sayıda çalışanın olacağına söz vermişti. Anna Teyze söz verince yerine getirirdi, bunu herkes biliyordu.

Ilık bir uyku bastırmaya başlamıştı. Denize yaklaşmışlardı. Esinti, tekerleklerin çıkardığı gürültü, yolun dönemeçleri, her şey uykusunun artması için anlaşmış gibiydi.

Gözlerini açınca, içtiği onca suyun kendisini rahatsız ettiğini anladı. Çok sıkışmıştı. Ama arabanın kendisi için durdurulmasını istemiyordu. Çekeceği sıkıntıyı düşünmek bile yüzünün kızarmasına neden olmuştu.

Biraz daha dayanırsa eve varacaklardı.

Şimdi arabanın farları yolda çizgiler oluşturmaktaydı. Çevredeki ağaçlar gölgeli, ürkütücü bir görüntü almışlardı. Gökyüzüne bakılınca yıldızlarla kaplı olan gecenin cam kırıkları gibi parladığı görülüyordu.

"Kente yaklaşıyoruz. Daha iyi oturmana yardım edeyim. Ne dersin?"

"Gerek yok teyzeciğim. Yaklaşıyoruz. Az yolumuz kaldı."

"Ama biraz kenti görmek istemez misin?"

"Olduğum yerden görebilirim teyzeciğim."

Edu'nun tek isteği, hemen eve varmak, tuvalete gitmek, rahatlayınca denizden gelen esintiyi bedeninde hissedip yorgunluğunu atmaktı.

Işıkların uzakta kaybolduğunu görünce rahat bir soluk aldı, yeni bir yola girdiklerini hissetmişti.

Şimdi araba daha yavaş ilerlemekteydi; asfalt, yerini taşlı, eğri büğrü bir yola bırakmıştı.

"Nonato, yamacın tepesine yaklaştık, değil mi?"

"Birazdan dururum hanımefendi, geçen sefer olduğu gibi manzaraya bakarsınız."

"Çok iyi. Böylelikle Edu evi de görmüş olur."

Araba yavaşladı.

"Geldik efendim."

Nonato arabayı durdurdu, indi. Kadının ve çocuğun inmesine yardım etmek istiyordu.

"Haydi Edu. Evin tüm ışıklarını yanık bırakmaları için emir vermiştim, bak yapmışlar. Nonato sana yardım edecek."

Anna Teyze koltuk değneklerini alırken Nonato çocuğun kollarını kaldırmasına yardım etti.

"Sarhoş gibiyim."

"Doğal! Uzun süre hiç kalkmadan yolculuk ettin."

Eduardo yakaran bir sesle sordu:

"Teyzeciğim, Nonato'yla biraz yalnız kalabilir miyim?"

Anna gülümsedi, uzaklaştı. Gökyüzü o kadar güzel ve yıldızlıydı ki kumların üstüne akan çiş sesi kesilene kadar yıldızları hayranlıkla izledi. Eve varmalarına az kalmıştı. Çocuk çok acı çekmiş miydi?

Artık yanlarına gidebilirdi. Yavaşça döndü.

"Şu yüksek yere kadar çıkalım."

Eduardo yavaşça ilerlemesine karşın, Nonato'nun ellerinin sırtına destek olduğunu hissediyordu.

Denizden gelen rüzgâr üçünün de yüzünü okşuyordu.

"Ne güzel! Değil mi Edu?"

Ev ışıl ışıl parıldıyordu. Sanki, karanlık bir koya demir atmışlardı.

"İlk başta fark etmemiştim; ama şimdi dikkatlice bakınca evin iskeleye demirlemiş bir gemiye benzediğini görüyorum."

Aniden Eduardo'nun yüzünde bir gülümseme belirdi.

"Hayır teyzeciğim, hayır. Bir gemi değil. Çok daha güzel bir şey. Ev tüm ışıkları yanmış kristal bir yelkenliye benziyor."

Yelkenlinin Ele Geçmesi

Anna verdiği sözü tutmuştu. Yol yorgunluğunu atması için iki gün yatağında dinlenen Edu, çok dikkatli ve yavaş olmak koşuluyla, evin her tarafını dolaşabilecekti.

Evi dışarıdan görenler, bu kadar güzel olduğunun farkına varamazlardı. Sıvası dökülmüş, biçimsiz taşları ortaya çıkmış, üstüne yazılar yazılmış o büyük duvarı görenler belki de biraz hayal kırıklığına uğruyorlardı. Eski duvarın üstünde, âşıkların çizdikleri, ortasından birer ok geçen kalpler ve üzerlerine yazılmış isimler vardı. Duvar gibi isimler de zamanla aşınmıştı.

"Neden bu eski duvarı yıkmamışlar teyzeciğim?"

"Gelenekleri korumak için Edu. Kölelik zamanında burada bir kahve deposu varmış. Bu eski duvar olmasaydı evi görünce bu kadar etkilenmezdik."

Anna haklıydı. Evin içine girince her şey bir rüya-

ya dönüşüyordu. Denize bakan tarafında küçük bir kumsal, kumsalda iki balıkçı kulübesi vardı. Ev, iki büyük kayanın üstüne oturtulmuştu. Ön kısmında birkaç tane sütun yer alıyordu. Kayaların arasında bir bahçe, ayrıca evi ve evin arkasındaki yamacı çevreleyen bir yol vardı. Bakılan her yönden de denizin güçlü dalgalarının paramparça ettiği köpükler görünüyordu.

"En çok sevdiğim yer yemek odası teyzeciğim. Tüm perdeler açık olup da dört bir yanın denizle kaplı olduğunu görünce, gerçekten bir yelkenlideymişiz gibi geliyor bana."

"Anladığım kadarıyla burası hoşuna gitti."

"Çok hoşuma gitti."

Anna, çocuğun duygularını merak ediyordu.

"Kendini çok yormuyor musun?"

"Hayır teyzeciğim."

"São Paulo'dan tekerlekli iskemleyi getirtsek daha iyi olmaz mı?"

"Lütfen teyzeciğim. Ben iyiyim. Yeterince dinlendim. Son günlerde yeterince uyudum, görmediniz mi?"

"Tabii canım, deniz havası uyku verir."

"Haydi, havuzun çevresinde yavaş yavaş yürüyelim mi?"

Anna eliyle hayır işareti yaptı.

"Ama bana söz vermiştiniz, buraya gelince her isteğimi yerine getirecektiniz. Çin kaplanını yakından görmek istiyorum."

"Peki. Ama dönünce iki saat oturup dinleneceksin."

"Söz veriyorum, isterseniz daha da uzun oturabilirim. Günün batışını, dalgaların daha yakın vurduğu o ön terasta izlemek istiyorum."

Yavaşça koltuk değneğine yaslanan Edu ile teyzesi iç avludan çıkıp havuza doğru ilerlediler.

"Çok güzel değil mi?"

"Evet, bir Çin heykeli."

Her iki yanda havuza doğru uzanan birer kaya vardı. Daha iri ve küt olan kayanın üstünde sanki havuza atlamaya hazırlanmış gibi duran bronz bir kaplan heykeli yer alıyordu.

Nemli deniz havası, görkemini hiçe saydığı kaplanın sırtında ve boynunda kırmızımtırak-yeşil lekeler bırakmıştı.

"Gözlerine bakın teyzeciğim."

"İnanılacak gibi değil."

"Dün gece üst güvertedeydim, ışığın doğrudan gözlerine yansıyıp parıldadığını sandım."

"Nerede bu güverte Edu?"

Edu dönüp parmağıyla gösterdi.

"Şu yukarı kata çıkan merdivenin yanında."

Anna bu açıklamaya güldü.

"Aslında sen bir evde değil, bir gemidesin, değil mi?"

"Böylesi daha iyi. Hiç gemide yolculuk etmemiş-

tim. Bugüne kadar yalnızca trenle otomobile bindim."

Edu'yu oradan ayırmak zor oldu.

"Gidelim Edu, geç oldu."

"Biraz daha teyzeciğim, n'olur. İleride uyuyacak çok vaktim olacak."

Bir koltuğa oturup denizi seyretmeye başladı. Orasının oyun salonu olduğunu daha bilmiyordu. Evin altındaki uçları denize giren kayaların ön kısımları kütleşmişti. Dalgalar kayalara çarpınca büyük bir gürültüyle parçalanıp köpük sellerine dönüşüyordu. Tuzlu deniz suyu kalın camları ufak damlalarla doldurup ıslatıyordu.

"Açık denizde olduğumuz hiç de anlaşılmıyor."

"Anlaşılıyor. Ayrıca birisinin yatağa gitme zamanının geldiği de anlaşılıyor."

"Peki, gidelim."

Anna, koltuk değneklerini yerleştirmesine yardım etti; yürümeye başladılar.

Salondan çıkmadan Edu arkada kalıp bir şeyler söyledi.

"İyi geceler güzel hanım!"

"Kimle konuşuyorsun?"

"Şu saman doldurulmuş güzel baykuşla."

"Ne korkunç bir görünüşü var."

"Parlak gözlerini görmediniz de ondan."

Odaya girdiler. Edu yatmak için hazırlanmaya başladı.

Çabucak örtülerin altına girmişti. Bacaklarına takılı aletleri hatırladı. Onlardan kurtulmak güç olacaktı.

"Örtünün altından çık canım. Yavaş yavaş çıkartırsak acımaz."

Edu o sevecen sese kendini teslim etti.

"Tamam. Şimdi istediğin gibi örtünebilirsin."

Çocuk gülümsedi.

"Anna Teyze, siz bir harikasınız!"

Kadın şefkatle konuşmasını sürdürdü:

"Şimdi ben harika Anna oldum değil mi? Peki, ışığı söndürebilir miyim?"

"Birazdan."

"Dua mı edeceksin?"

"Artık dua etmiyorum Anna Teyzeciğim."

"Neden?"

"Bilmiyorum. İhtiyaç duymuyorum. Büyük bir mutluluk yaşıyorum."

"Buna şükretmen gerekmiyor mu?"

"Hayır teyzeciğim. Tanrı bana bu mutluluğu kendisi öyle istediği için veriyor. Bence böyle yapıyor çünkü hayat bana fazlasıyla kötü davrandı."

Anna, Edu'dan duyduklarını olduğu gibi kabul etti, konuyu değiştirdi.

"Kardeşlerin Serginho ile Marcelo'yu özlemiyor musun?"

"Hiç özlemiyorum. Onların da beni özleyecekleri-

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

CAN ÇOCUK

YAŞ
11
12
13
+

José Mauro de Vasconcelos

KRİSTAL YELKENLİ

"Kristal Yelkenli. Yıldızların Yelkenlisi"

Engelli bir çocuk olan Eduardo için hayat yaşıtlarından farklıdır. Eduardo, beklediği ilgiyi sadece teyzesi Anna'dan görür. Teyzesi ile birlikte çıktıkları bir seyahatte konakladıkları ev bir yelkenliyi andırır. Eduardo burada tanıştığı Kaplan Gabriel, Bayankuş Mintaka, Kurbağa Bolitro ile farklı bir yolculuğa yelken açar.

ISBN 978-975-07-0432-1